

СИНТЕЗ І ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ КОМПЛЕКСИХ СПОЛУК МІДІ(І) З ТІОАМІДНИМИ ЛІГАНДАМИ

*Гордієнко О. А.*¹, Діденко Н. О.²

¹Вінницький національний технічний університет, Вінниця, Україна

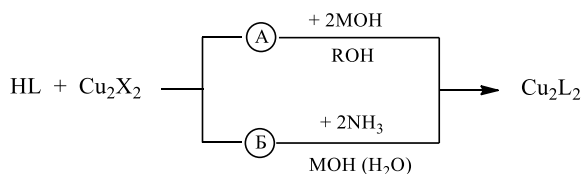
²Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова,

Вінниця, Україна

olha.hordienko@gmail.com

Для комплексних сполук міді(I, II, III) з аліфатичними, ароматичними та гетероциклічними тіоамідними лігандами є характерним можливість проведення цілеспрямованого синтезу, що забезпечує високі їх функціональні (напівпровідникові, каталітичні, триботехнічні) та біологічні (протипухлинні, антибактеріальні) властивості.

Досліджено отримання координаційних сполук міді(I) загальної формули Cu_2L_2 на основі ариламідів бензімідазол-2-тіокарбонової кислоти $\text{C}_7\text{H}_5\text{N}_2\text{C}(=\text{S})\text{NHC}_6\text{H}_4\text{R}^{1-10}$ за загальною схемою:

HL: $\text{C}_7\text{H}_5\text{N}_2\text{C}(=\text{S})\text{NHC}_6\text{H}_4\text{R}^{1-10}$, $\text{R}^1 = \text{H}$, $\text{R}^2 = 2\text{-CH}_3$, $\text{R}^3 = 3\text{-CH}_3$, $\text{R}^4 = 4\text{-CH}_3$, $\text{R}^5 = 2\text{-OCH}_3$, $\text{R}^6 = 4\text{-OCH}_3$, $\text{R}^7 = 2\text{-Cl}$, $\text{R}^8 = 4\text{-Cl}$, $\text{R}^9 = 3\text{-Br}$, $\text{R}^{10} = 4\text{-Br}$; X: Cl, Br, I; M⁺: K, Na.

Склад і будова отриманих сполук Cu_2L_2 встановлена методами елементного аналізу, ІЧ- та УФ-електронної спектроскопії. Синтез хелатів Cu_2L_2 проходив з твердою сілью Cu_2X_2 (гетерогенно) протягом 5–8 годин. Вихід кінцевих хелатів Cu_2L_2 склав 91–98 %. За іншим методом синтезу використовували 20 % розчин $\text{Cu}(\text{NH}_3)_2\text{Cl}$ в розчині аміаку згідно до наведеної схеми.

В ІЧ-спектрах хелатів Cu_2L_2 відсутня полоса поглинання $\nu(\text{NH})$ тіоамідної групи, але є слабкі коливання $\nu(\text{NH})$ бензімідазольного фрагменту в області 1625–2965 cm^{-1} . Змішані коливання самої тіоамідної групи інтерпретували як поглинання “В”-полоси середньої інтенсивності в області 1625–1390 cm^{-1} ; “Д”-полоси середньої інтенсивності в області 1335–1095 cm^{-1} і “Е”-полоси високої інтенсивності в області 965–735 cm^{-1} .

Були проведені функціональні дослідження можливості використання синтезованих хелатів як антифрикційних і протизношувальних додатків до індустріальних олив I-20 та I-40.